

Ilinniagaqartut 16-it 25-illu akornanni ukiullit kalaallisut oqaaseqartut, meeqqat atuarfiannit anillutik ilinniakkamik ingerlatsisinnaanerat anguniarlugu, ilinniarfiit sorliit annertuumik aningaasartuuteqarfiunngitsumik isersinnaanermut piumasagaataasa ilinniartitsissutillu ilinniartunut kalaallisut oqaasilinnut nalimmassarneqarnissamut piukkunnaateqarnerannik misissuineramik UPA 2018-imi saqqummiunneqartussamik Naalackersuisut peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit)
(Siullermeerneqarnera)

Ilinniartitaaneq pillugu aaliangiiffingisassatut siunnersuummut Mimi Karlsen-nimeersumit Demokraatit Atassullu qujapput.

Nunatsinni ilungersuanartumik inississimanerput amerlasuunut inuunermik qaamanerusumik ernumassuteqarpallaangittumik toqqissisimanarnerusumillu ilinniagaqarluni inuunissamut aqqu ajornangittuinnaangilaq. Tassa ilinniagaqarnissaq akeqanngikkaluartoq tamanullu periarfissaangaluartoq, qallunaatut naammattumik pinginnaasaqannginneq aporfiulluni ilinniakkamik atorsartut ilinniagaqanngittoortulluunniit amerlapput. Tassanili Demokraatit Atassullu isumaqarpugut ajornartorsiut aamma allamik aallaaveqartoq, tassa perorsarneqarnermi disciplin annertuumit amingaataanera peqqutaasut annerit ilangimmassuk.

Naalackersuisut taakkartuipput periarfissaareersunik, Demokraatiniik Atassummiillu isumaqarpugut ilinniutinik kalaalinngorsaassanngittugut, imak paasillugu ilinniutit kalaallisoortitsinermut tunnganngippata qallunaatut tuluttullu ilinniarfinni ingerlariaqqiffiusuni atorineqassasut, soorunalimi kalaallisut pingineqareersut piussapput. Tassa qallunaatut tuluttullu pinginnaasakillutik isertut ilinniartinneqartariaqarput oqaatsinik. Suliffeqarfimmu appakaakkunik sullitat, nutaarsiassat, nunanilu allaniik ilisimasanik nutaanik aallersinnaanissaat pinngittoorneqarsinnaangilaq nunarput nunarsuarmut unammillerniarpat, ilisimasanillu nutaanerpaanik ilisimasalinnik sulisoqarniarpat, ingammik namminiilivinnissamik eqqartuitilluta.

Ugguunali tapersiivugut kalaallisut ilinniartitaaneq ingerlanneqassaaq soorunami ilinniartitsisuusooq kalaallisut oqaluttuuppat. Tamannalu nunatsinni periarfissanngoraluttuinnassaaq ilinniarsimassuseq qaffakkiartortillugu.

Erseqqissaarusuppullu Naalackersuisut, misissuillutik suut ilinniarfiit kalaallisuinnaq oqalulluni tinguneqarsinnaanersut. Tamannalu soorunalimi taperserparput, eqqumaffingeqqulluguli ilinniartitsisuusut kalaallisut oqalussinnaasut aaliangiisorujussuusarmata, tassa imaassinnaammat kalaallisut oqaluttoq soraarninngorpat, periarfissaammat taarsisussaaq atorfimmik kalaallisut oqalussinnaangitsoq. Taamaalilluni ilinniarnissaq kalaallisuinnaq oqalulluni ajornakusuulerluni.

DEMOKRAATIT
DEMOKRATERNE

Taamaammanuna Demokraatiniik assut meeqqat atuarfiat tamaviaarukkipput, inuusuttunnguiat oqaatsit aporfingalugit ilinniakkamik tingusinngittoortaqqunagit.

Taamatut oqaaseqarluta naalakkerusisut akuersaarnerat taperserlugu suliassanngortinnera akuersaarparput.

Forslag til Inatsisartubeslutning om at Naalakkersuisut til FM2018 pålægges at undersøge hvilke uddannelser, der er særligt egnede til at sproglige adgangskrav og undervisningsmateriale uden væsentlige merudgifter kan tilpasses med henblik på at grønlandssprogede uddannelsessøgende, mellem 16 til 25 år, kan gennemføre et uddannelsesforløb, efter folkeskolen.

(Medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit)

(1. behandling)

Demokraterne og Atassut takker for forslag om uddannelse fra Mimi Karlsen.

På grund af vores alvorlige situation er det ikke lige nemt for mange, at leve et lyst, mindre bekymrende og trygt liv som uddannet. Og selvom uddannelse er gratis og mulighed for en uddannelse er til stede, er manglende kompetencer i dansk en stopklods, der gør, at mange enten ikke magter en uddannelse eller ikke kan opstarte en uddannelse. I Demokraterne og Atassut er vi af den opfattelse, at problemet også skyldes en anden ting, nemlig det faktum, at disciplin ikke er en del af opdragelsen.

Naalakkersuisut lister eksisterende muligheder op men vi i Demokraterne og Atassut er af den opfattelse, at vi ikke skal grønlandisere uddannelsesmaterialerne, forstået på den måde, at med mindre materialerne ikke vedrører undervisning i grønlandsk, så skal uddannelsesbøger på dansk og engelsk benyttes på de højere læreanstalter, men naturligvis skal vi bibeholde de eksisterende materialer, som i forvejen er på grønlandsk. Men det betyder, at elever der optages men som ikke behersker dansk og engelsk skal undervises i sprog. Når du kommer ind i arbejdsmarkedet, har din kunde behov for, at du er i stand til at hente nyheder og viden fra andre lande, hvis vores land skal være en del af den internationale konkurrence og hvis vores land især har brug for ansatte med den nyeste viden, især i en tid hvor vi taler om selvstændighed.

Men vi støtter gerne at undervisningen foregår på grønlandsk, hvis underviseren er grønlander. Men denne mulighed vil også øges automatisk i takt med, at uddannelsesniveaet løftes i vores land.

Men Naalakkersuisut er i gang med at undersøge hvilke uddannelser, der kunne være særligt egnede til at blive tilpasset denne målgruppe. Og denne initiativ støtter vi naturligvis men skal samtidig gøre opmærksom på, at det i høj grad er medbestemmende i hvor høj grad der forefindes grønlandssprogede undervisere, det kan jo være, at vi umiddelbart ikke kan erstatte en grønlandssproget lærer med en anden, når læreren til sin tid bliver pensioneret. Dette vil resultere i, at det bliver vanskeligt, at undervise på grønlandsk alene.

DEMOKRAATIT
DEMOKRATERNE

Det er netop derfor, at vi har folkeskolen som mærkesag i Demokraterne og det er i bund og grund for at undgå at unge udelukkes fra en uddannelse alene på grund af sprog.

Med disse ord tilslutter vi os Naalakkersuisuts indstilling om, at forslaget vedtages.